

Uchwała Nr 4200/II/85/2022

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 24 maja 2022 r.

w sprawie opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Wilkowice sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2021 rok

Na podstawie art. 13 pkt 5, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2137 z późn. zm.) w związku z art. 267 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) – II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca   Bernadeta Dziedziak

Członkowie   Tadeusz Stawowczyk

Piotr Wybraniec

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z zastrzeżeniami** opinię o przedłożonym przez **Wójta Gminy Wilkowice** sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2021 rok.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Wójt Gminy Wilkowice przedłożył Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach sprawozdanie roczne z wykonania budżetu gminy za 2021 rok, działając na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.). Sprawozdanie zostało przedstawione z zachowaniem obowiązującego terminu w związku z art. 15zzh ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.) oraz § 4b rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji (Dz.U. z 2021 r.

poz. 1832 ze zm.). Wraz ze sprawozdaniem przedłożono również informację o stanie mienia komunalnego.

II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach dokonał analizy przedłożonego sprawozdania i stwierdził, co następuje:

1. Budżet gminy na rok 2021 został uchwalony przez Radę Gminy Wilkowice uchwałą Nr XXV/235/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r. W przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2021 rok występują pewne rozbieżności w stosunku do danych zawartych w sprawozdaniach złożonych przez jednostkę samorządu terytorialnego na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1564 z późn. zm.), stosownie do regulacji zawartej w § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2022 r. poz. 144) oraz rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2396 z późn. zm.).

Skład stwierdził, że w części opisowej sprawozdania dla wydatków z działów 851 i 926 nie uwzględniono kwot wykonania wynikających z korekty nr 1 z dnia 29 marca 2022 r. sprawozdania z wykonania wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego Rb-28S za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2021, podczas gdy opiniowane sprawozdanie przedłożono w dniu 27 kwietnia 2022 r. W opisowej części sprawozdania w zakresie kwoty długu i zadłużenia /ostatnia strona, po stopniu zaawansowania realizacji programów wieloletnich/, wskazano tylko zaciągnięte pożyczki, a pominięto zaciągnięty w wysokości 3.000.000 zł kredyt, który wynika ze sprawozdania Rb-Z.

2. Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2021 rok jest niekompletne, gdyż nie zawiera wszystkich informacji wymienionych w art. 269 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Skład Orzekający stwierdził, że ponownie w sprawozdaniu nie zawarto informacji na temat zmian w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych /tj. środków unijnych i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi/, dokonanych w trakcie roku budżetowego. Skład Orzekający podnosił już tą kwestię w opinii zawartej w uchwale Nr 4200/II/84/2021 z dnia 28 kwietnia 2021 r.

W pozostałym zakresie sprawozdanie obejmuje w szczególności:

a) wykonane dochody i wydatki, w szczególowości określonej jak w uchwale budżetowej, które wynosiły:

- dochody **93.671.114,63 zł**, tj. 105,2 % planu,
- wydatki **90.790.318,90 zł**, tj. 89,9 % planu.

Skład stwierdził, że taki stopień wykonania dochodów wynika z realizacji dochodów majątkowych w postaci wpływu środków z RFIL w kwocie 8.671.317,38 zł, z których tylko niewielką kwotę wprowadzono do planu budżetu w wysokości 700.000 zł, tj. 8,1%. Środki ze wsparcia w ramach RFIL mają natomiast charakter budżetowy i powinny być ujęte w dochodach budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z zachowaniem ich wyodrębnienia w ramach szczególnych zasad wykonywania budżetu wynikających z ustaw odrębnych zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 8 i art. 237 ust 1 ustawy o finansach publicznych oraz winny być ujęte w wieloletniej prognozie finansowej jednostki samorządu terytorialnego, co dodatkowo potwierdziło Ministerstwo Finansów Departament Finansów Samorządu Terytorialnego w piśmie znak: ST9.4761.54.2020 z dnia 21 października 2020 r.

Skład Orzekający stwierdził ponadto niskie, bo wynoszące tylko 54,5% planu wykonanie dochodów ze sprzedaży majątku, którego przyczyn nie wyjaśniono w przedłożonym sprawozdaniu.

Wykonanie budżetu zamknęło się nadwyżką budżetową w kwocie **2.880.795,73 zł**, przy planowanym deficycie budżetu w wysokości **-11.947.188,42 zł**.

Skład Orzekający stwierdził, że taki wynik wykonania budżetu w dużej mierze jest efektem niewprowadzenia do planu dochodów budżetu środków z RFIL, o czym napisano powyżej oraz stopnia realizacji wydatków majątkowych, tj. wykonano je w kwocie 23.638.920,11 zł z zaplanowanych 30.197.457,64 zł, co stanowi wykonanie na poziomie 78,3 % planu.

Został spełniony wymóg wynikający z art. 242 ust. 2 i ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki z zastrzeżeniem, że wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 tej ustawy, w przypadku gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym. Za rok 2021 została osiągnięta nadwyżka operacyjna w kwocie **11.063.964,53 zł**. Skład stwierdził jednak, że nadwyżka operacyjna bez uwzględnienia dochodów z §275 (3.071.411 zł) wynosiłaby 7.992.553,53 zł, zatem byłaby niższa niż osiągnięta w latach 2019-2020. W sytuacji Gminy Wilkowice, której zadłużenie znacznie wzrosło i która planuje dalej zaciągać nowe zobowiązania dłużne, jest to bardzo niepokojąca okoliczność, albowiem wysoki poziom nadwyżki operacyjnej jest jej niezbędny do spłaty i obsługi zadłużenia;

b) przedstawiono stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich.

3. Zgodnie z art. 6r ust. 2e ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2021 r. poz. 888 z późn. zm.) w przedłożonym sprawozdaniu należało ująć:

a) informację o dochodzie z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;

b) informację o wydatkach poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w art. 6r ust. 2–2c tej ustawy;

c) objaśnienia do powyższych danych.

Tymczasem w przedłożonym sprawozdaniu (zał. Nr 9 i s. 60) wymieniono tylko niektóre z wymaganych informacji, bez wyszczególnienia kosztów wg art. 6r ust. 2–2c, co jest niezgodne z wskazanym przepisem art. 6r ust. 2e powyżej przywołanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;

4. W przedłożonym sprawozdaniu zostały zawarte również inne dane liczbowe i informacje, które obrazują wykonanie budżetu w 2021 r. pod względem finansowym i rzeczowym. Skład Orzekający stwierdził jednak, że w części opisowej wydatków budżetu wskazywano jedynie ogólną kwotę wydatków do działu, co w szczególności dotyczy działów 010, 630, 700, 710, 750 itd, tymczasem szczegółowość wymagana przepisem art. 236 ustawy o finansach publicznych wymaga przedstawienia wydatków także w rozdziałach klasyfikacji budżetowej, natomiast zgodnie z art. 269 pkt 1 przywołanej ustawy o finansach publicznych sprawozdanie powinno uwzględniać w szczególności dochody i wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w szczególowości określonej jak w uchwale budżetowej.

5. Ze sprawozdania Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji – wynika, że stan zobowiązań Gminy według tytułów dłużnych, na koniec 2021 roku wynosił **21.582.075,29 zł**, co stanowiło **23,0 %** wykonanych dochodów. Skład Orzekający stwierdził, że stan zadłużenia Gminy, które wynosiło 11.211.784,66 zł w 2019 r., 14.313.555,38 zł w 2020 r., na koniec 2021 r. wzrósł o kwotę 7.268.519,91 zł, czyli o ponad 50 % w stosunku do stanu na 31 grudnia 2020 r.

Skład zwraca również uwagę, że w 2021 roku, powiększyły się bardzo istotnie zobowiązania Gminy Wilkowice pochodzące z innych tytułów, które wg danych sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2021 wynosiły na dzień 31 grudnia 2021 r. aż 4.104.857,98 zł /z tego wydatki majątkowe to 1.719.412,06 zł/. W stosunku do ich stanu w wysokości 2.967.282,66 zł na dzień 31 grudnia 2020 roku - zobowiązania te wzrosły o kwotę 1.137.575,32 zł. Wobec takiego przyrostu tych zobowiązań, wystąpiono do Wójta Gminy o dodatkowe wyjaśnienia. Z odpowiedzi udzielonej pismem FIN.3151.1.10.2022 z dnia 20 maja 2022 r. wynika, że pozostałe niezapłacone z 2021 roku zobowiązania majątkowe w wysokości 1.719.412,06 zł wynikają z zawartych umów i wystawionych faktur, których termin płatności upływał po dniu 31 grudnia 2021 r.

Zobowiązania wg udzielonej odpowiedzi nie były wymagalnymi ani odroczoneymi.

Należy zwrócić uwagę, że tak wysoki przyrost zobowiązań niezapłaconych w roku budżetowym, którego dotyczyły /ponieważ termin ich płatności wg ww. pisma Wójta nie upłynął/ ma znaczenie dla oceny wyników wykonania budżetu gminy 2021 roku. Środki pieniężne pozostałe na rachunku

budżetu gminy na koniec 2021 r. w pierwszej kolejności muszą pokryć płatności wynikające ze zobowiązań już zaciągniętych w ubiegłym roku budżetowym /latach budżetowych/, co wynika z art. 46 ust. 1 in fine ustawy o finansach publicznych.

6. Na koniec 2021 roku została zachowana relacja wynikająca z regulacji zawartej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, co stanowi warunek konieczny do uchwalenia budżetu. Relacja zawarta w art. 243 ustawy uległa poprawie po uwzględnieniu wyników wykonania budżetu 2021 roku.

7. Przedłożona wraz ze sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu za 2021 rok informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego nie zawiera wszystkich wymaganych danych, określonych w art. 267 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. W szczególności w informacji nie zawarto wszystkich dochodów ze sprzedaży mienia, co dotyczy sprzedaży ratraka w kwocie 28.455,28 zł /dział 926, rozdział 92695, §087/ oraz nie wskazano dochodów ze sprzedaży działek gruntowych w kwocie 372.309,10 zł /dział 700 rozdział 70005 §077/.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach orzekł - jak w § 1 uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, wniesione w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Przewodnicząca

II Składu Orzekającego

Bernadeta Dziedziak